

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 9. juni 2026

Sak: 2026/0174

Klagere: Herøy kommune (Nordland), [nettkunde A], [nettkunde B] og [nettkunde C]

Saken gjelder: Klage på vedtak om avvikling av nettanlegg i Gåsvær i Herøy kommune

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») den 23. oktober 2025. I vedtaket innvilget RME søknaden til Linea AS om avvikling av nettanlegg til øygruppen Gåsvær i Herøy kommune, på bakgrunn av havarert sjøkabel og tidligere innvilget fritak fra leveringsplikt, jf. energiloven § 3-3 annet ledd, jf. NEM § 3-1 første ledd. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer: Nemndsmedlemmene Edna Grepperud, Tormod Anders Sletten og Morten Sundt.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 23. oktober 2025 vedtak som innvilget søknad fra nettselskapet Linea AS (tidligere «Helgeland Kraft AS», heretter «Linea» eller «nettselskapet») 17. mars 2025, om avvikling av nettanlegg til øygruppen Gåsvær i Herøy kommune i Nordland.
- (2) Gåsvær er tilknyttet Lineas nett gjennom en 6,5 km 11 kV sjøkabel og en 9,5 km 11 kV luftledning. Inntil sjøkabelens brudd 15. november 2024, har det årlige forbruket på øygruppen lagt stabilt på ca. 100 000 kWh. I 2020 reparerte Linea sjøkabelen ved brudd, da bruddet skjedde nært land og nettselskapet vurderte kostnadene som akseptable. Ved det nye bruddet i 2024, vurderte Linea kostnadene knyttet til reparasjon og drift som for høye til å forsvare videre drift. Den 17. mars 2025 ba nettselskapet RME om å godkjenne avvikling av nettanlegget.
- (3) I vedtak 13. april 2015 hadde NVE (nå «RME») allerede innvilget nettselskapet fritak fra leveringsplikten til Gåsvær på nærmere vilkår (heretter «NVEs vedtak»), jf. lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-3. NVEs vedtak ble stadfestet av Olje- og energidepartementet (nå «Energidepartementet», heretter «OED») 9. juni 2016. På tidspunktet for vedtaket fungerte nettanlegget fremdeles, men det sto sentralt at forventede fremtidige kostnader ved å fornye anlegget ville være høye, da store deler av nettet allerede var 50 år. Det ble vist til at teknisk levetid for høyspentanlegg normalt var mellom 40 og 50 år, og at det ved havari kunne bli aktuelt å skifte ut hele sjøkabelen. Når sjøkabelen endelig havarerte i 2024, mente Linea at vilkårene i NVEs vedtak fra 2015 var

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

oppfylt. I vedtak 23. oktober 2025 godkjente RME Lineas søknad om avvikling, og RMEs vedtak ble påklaget av Herøy kommune og [nettkundene A, B og C].

- (4) Det inngår i sakens historikk at Lineas søknad til NVE 13. september 2013 omfattet både fritak fra leveringsplikt til 27 strømabonnementer for fritidsboliger, og fritak fra den delen av leveringsplikten som gjaldt tilknytningsplikt for én fastboende og to næringsdrivende på Gåsvær. Anlegget var i 2013 ansett for å være gammelt, og Linea mente at det ville medføre høye kostnader å fornye nettet dersom det oppsto en omfattende feil. Linea hadde beregnet nyetablering av ledninger og nettstasjoner til 17 793 000 kroner. NVE beregnet kostnadene ved en reinvestering til 16 796 500 kroner. I en samlet vurdering konkluderte NVE med at ulempene i form av kostnader ved reinvestering og vedlikehold, ville være større enn fordelene ved å opprettholde kraftforsyning til Gåsvær. På tidspunktet for vurderingen var årlig kostnad beregnet til 1,2 millioner kroner. Med et samlet årlig forbruk på 100 000 kWh, tilsvarte dette 12 kr/kWh, som var ti ganger høyere enn nettleien kundene på Gåsvær betalte i 2015.
- (5) I vedtak 13. april 2015 innvilget NVE Lineas søknad om fritak fra leveringsplikt til fritidsboliger på Gåsvær. Linea fikk også fritak fra den delen av leveringsplikten som gjaldt tilknytningsplikt for den fastboende og næringsdrivende på Gåsvær, under følgende vilkår:
- *«Når Helgeland Kraft AS mener at vedlikeholdskostnadene er for store til å forsvare en videre drift, skal dette dokumenteres og oversendes NVE for godkjenning. (heretter omtalt som «vilkår 1»)*
 - *Følgende kraftledninger skal fjernes innen ett år etter at NVE har godkjent frakoblingen: 6,5 km 11 kV sjøkabel og 9,5 km 11 kV luftledning. Dersom lavspentnettet på Gåsvær ikke blir benyttet til lokal energiforsyning skal også dette fjernes. (heretter omtalt som «vilkår 2»)*
 - *Helgeland Kraft AS plikter å sørge for et frittstående anlegg til den fastboende slik at kraftforsyningen blir opprettholdt med tilstrekkelig kvalitet. Dersom det oppstår uforutsette feil på anlegget plikter Helgeland Kraft AS å sørge for en midlertidig forsyningsløsning inntil en permanent løsning kommer på plass. Hvis det er næringsvirksomhet på Gåsvær på det tidspunkt nettilknytningen blir avviklet må Helgeland Kraft AS sørge for en frittstående forsyning også til disse. (heretter omtalt som «vilkår 3a (fastboende), 3b (næringsvirksomhet)»)*
 - *Til hver av de øvrige kundene som i dag er tilkoblet nettet, forutsettes det at Helgeland Kraft AS utbetaler kr. 50 000,- som et bidrag til omstilling til lokal energiforsyning. Pengene skal utbetales senest ved tidspunktet for nedleggelse av anlegget. Videre plikter Helgeland Kraft AS å veilede og koordinere arbeidet med omstilling til lokal energiforsyning, dersom fritidsboligeierne ønsker det. Helgeland Kraft AS skal utarbeide en plan for veiledning senest seks måneder etter endelig vedtak. Planen skal oversendes NVE for godkjenning.» (heretter omtalt som «vilkår 4»)*
- (6) Den 15. november 2024 fikk sjøkabelen et brudd ca. 200 meter fra land, og Linea mener at bruddet er av den art at kostnadene ved en eventuell reparasjon vil være høye og uten garanti for når neste brudd kan oppstå. I søknad 17. mars 2025 ba derfor Linea RME om godkjenning til å avvikle nettanlegget til Gåsvær samt bekreftelse på at leveringsplikten hadde frafalt for den tidligere fastboende og den tidligere næringsvirksomheten på

Gåsvær. Linea mener at sjøkabelen er overmoden for utskifting, og at eneste alternativ nå er å bytte ut hele sjøkabelen. Reinvesteringskostnadene for hele nettanlegget vil etter Lineas beregninger ha en totalpris på ca. 33 millioner kroner. Med utgangspunkt i et forbruk på ca. 100 000 kWh i samlet årsforbruk på Gåsvær, gir dette en kostnad på 20 kr/kWh. Linea mener dette er dårlig utnyttelse av samfunnets ressurser, og at samfunnsnyttene er begrenset. Det er opplyst at forbruket er fordelt på 29 aktive fritidsboligabonnemeter.

- (7) Linea har også bedt RME om bekreftelse på at leveringsplikten har frafalt for den tidligere fastboende og næringsvirksomheten på Gåsvær. Linea viser i sin søknad til at Herøy kommune i 2020 bekreftet at det ikke lenger bodde noen fastboende på Gåsvær, og at den eneste gjenværende næringsvirksomheten, et ENK som drev utleie av rorbu (næringsvirksomhet A), ble slettet fra Brønnøysundregistrene 23. februar 2023. Telenor, som har et strømabonnement på Gåsvær, har ifølge Linea gitt uttrykk for mulige planer om overgang til mobiltelefoni uten behov for strømforsyning. Telenors anlegg hadde i 2012 kun ett aktivt fasttelefoni-abonnement med svært lavt forbruk.
- (8) Den 11. april 2025 sendte RME Lineas søknad på høring til Nordland fylkeskommune, Herøy kommune og alle berørte nettkunder på Gåsvær. Dette inkluderte 26 privatpersoner og én næringsdrivende. Det kom inn 14 høringsuttalelser. Samtlige berørte kunder som sendte høringsinnspill, mente at søknaden ikke burde innvilges.
- (9) RME fattet den 23. oktober 2025 følgende vedtak:
- «1. Linea AS sin søknad om avvikling av nettanlegg på Gåsvær i Herøy kommune innvilges.*
- 2. Linea AS sin plan om å utbetale bidrag til omstilling til lokal energiforsyning er i tråd med vilkår i NVEs vedtak av 13. april 2015.*
- 3. Linea AS sin plan for veiledning om omstilling til lokal energiforsyning til fritidsboligeierne er i tråd med NVEs vedtak av 13. april 2015.»*
- (10) Det kom inn fire klager på vedtaket, fra Herøy kommune og nettkundene A, B og C, i perioden 11. - 16. november 2025. I klagen ble det blant annet påpekt at Linea hadde lagt til grunn for høye kostnader ved utskifting av sjøkabel, at det i realiteten var fastboende på Gåsvær, og at det fremdeles var næringsvirksomhet som måtte hensyntas.
- (11) RME orienterte om de innkomne klagen den 19. november 2025, og Linea kommenterte klagen 10. desember 2025.
- (12) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. RME sendte klagen og sakens dokumenter til Energiklagenemnda den 23. januar 2026.
- (13) Partene fikk i brev 29. januar 2026 informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda samt informasjon om mulighet til å kommentere RMEs innstilling i saken eller gi andre merknader.

- (14) I brev 11. februar 2026 stilte Klagenemndssekretariatet spørsmål til RME vedrørende NVEs og RMEs vurdering av vilkåret om fastboende. RME svarte følgende per e-post 19. februar:

«I NVEs vedtak 201106849-53 [NVEs vedtak i 2015 hvor Linea fikk fritak fra leveringsplikten, nemndas anm.] oppga nettselskapet at det var en fastboende på Gåsvær. NVE valgte derfor, så vidt RME kan se, ikke å foreta en nærmere vurdering av hvorvidt denne kunden faktisk var en fastboende.

I RMEs vedtak 202507413-31 [RMEs vedtak som nå er til behandling hos nemnda, nemndas anm.] forelå det derimot en uenighet mellom nettselskapet og flere av kundene angående om det på dette tidspunktet fantes en fastboende på Gåsvær. RME foretok derfor en nærmere vurdering. I vurderingen av om det fantes en fastboende la RME avgjørende vekt på at den aktuelle eiendommen er registrert som en fritidsbolig. For å kunne bruke en fritidsbolig som helårsbolig, må eieren søke om bruksendring, jf. plan- og bygningsloven § 20-1 bokstav d). RME har derfor lagt til grunn at den aktuelle eiendommen, som er registrert som fritidsbolig, ikke er en eiendom som har rett på frittstående forsyning etter NVEs vedtak av 13. april 2015.»

- (15) RMEs svar ble videresendt klagerne og Linea den 23. februar 2026.
- (16) [Nettkunden D] har inngitt merknader per telefon med Klagenemndssekretariatet 24. februar 2026. Nettkunden har sin folkeregistrerte adresse på Gåsvær, men boligen er i dag regulert som fritidsbolig i matrikkelen. Det er opplyst at boligen ble omregulert fra enebolig til fritidsbolig på 1980- eller 1990-tallet, men at nettkunden har hatt ønske om å regulere den tilbake siden starten av 2000-tallet. Nemnda forstår det som at dette er samme nettkunde som omtales av RME ovenfor, knyttet til vurderingen i sak nr. 202507413 om det i dag finnes en fastboende på Gåsvær.
- (17) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 9. juni 2026.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (18) I vedtaket 23. oktober 2025 viser RME til at NVE allerede har innvilget Linea fritak fra leveringsplikten den 13. april 2015. RME presiserer at de ikke skal foreta en ny prøving av dette spørsmålet, men kun vurdere hvorvidt vilkårene som NVE fastsatte i vedtaket 13. april 2015, nå er oppfylt.
- (19) RME viser først til vilkår 1 i NVEs vedtak, hvor det fremgår at Linea skal dokumentere når vedlikeholdskostnadene er for store til å fortsette videre drift av nettanlegget på Gåsvær, og at dette skal godkjennes av NVE. RME presiserer at dette innebærer at «kostnadene ved en reinvestering veies opp mot fordelene ved å bevare den eksisterende kraftforsyningen». RME vurderer at kostnadene forbundet med fortsatt forsyning til Gåsvær er høye. Med en årlig kostnad på rundt 2,4 millioner kroner og et samlet årlig forbruk på ca. 100 000 kWh, tilsvarer dette en kostnad på 24 kr/kWh for strømforsyning til Gåsvær. RME finner ikke holdepunkter for å tvile på beregningen av kostnadene Linea har lagt til grunn i søknaden. RME vurderer at kostnadene forbundet med fortsatt forsyning til Gåsvær er for høye til å fortsette videre drift av nettanlegget, og at vilkår 1 i vedtaket om avvikling av nettanlegget er oppfylt.

- (20) Det følger av vilkår 3 i NVEs vedtak at Linea plikter å sørge for frittstående forsyning til a) den fastboende på Gåsvær, samt til b) eventuelle næringsdrivende dersom det er næringsvirksomhet på tidspunktet for nettavviklingen.
- (21) Mens det i søknaden fra Linea fremkommer at Gåsvær ikke har registrert noen fastboende, anføres det i flere av høringsuttalelsene at det i dag finnes én fastboende på Gåsvær. På forespørsel fra RME opplyser Herøy kommune i brev av 12. juni 2025 at det er en person registrert med fast bostedsadresse på Gåsvær. Kommunen har imidlertid ikke kjennskap til om vedkommende faktisk benytter eiendommen til fast bolig. RME la i vedtaket avgjørende vekt på at den aktuelle eiendommen er registrert som en fritidsbolig i matrikkelen. RME påpeker at dersom en fritidsbolig skal kunne brukes som helårsbolig, må eieren søke om bruksendring i henhold til lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven, pbl.) § 20-1 bokstav d. RME konkluderte med at den aktuelle eiendommen ikke hadde rett på frittstående forsyning i henhold til NVEs vedtak. RME viste også til at det samlede forbruket for alle boligene på Gåsvær er svært lavt.
- (22) Når det gjelder eventuell plikt til å sørge for frittstående forsyning til næringsvirksomhet, påpeker RME at det sentrale er om det eksisterer næringsvirksomhet bak eksisterende tilknytningspunkter på tidspunktet for søknaden. RME har mottatt informasjon om at Telenor har et strømabonnement for fasttelefoni på Gåsvær, men at dette har svært lavt forbruk. Det har ifølge Linea ikke vært registrert næringsvirksomhet på Gåsvær siden 2023. I flere av høringsuttalelsene påpekes at det ligger oppdrettsanlegg i nærheten av Gåsvær, og at dette må anses som næringsvirksomhet selv om forretningsadressen er et annet sted. Linea har i telefonsamtale med RME 28. april 2025 fått opplyst at oppdrettsanleggene ikke har ønsket strømforsyning fra Linea ettersom de har en egen løsning med dieselaggregat. RME har også mottatt høringsuttalelser om at det foreligger planer om turisme, uten at dette er dokumentert. Det er også anført fra en nettkunde som driver med yrkesfiske at han vurderer å be om tilknytning til kaien som næringskunde. Basert på overnevnte informasjon finner ikke RME grunnlag for å konstatere at det eksisterer næringsvirksomhet bak eksisterende tilknytningspunkter. RME legger til grunn at det ikke er næringsdrivende som Linea plikter å sørge for frittstående forsyning til i henhold til NVEs vedtak.
- (23) Det fremgår av NVEs vedtak at Linea i henhold til vilkår 4 skal utbetale 50 000 kroner til hver av nettkundene som bidrag til omstilling til lokal energiforsyning, samt utarbeide en plan for veiledning til lokal energiforsyning til fritidsboligeiere. Linea har i sin søknad ansett det rimelig å KPI-justere bidraget fra 50 000 kroner til 65 000 kroner. RME påpeker at vedtaket ikke stiller krav til KPI-justering, men at Linea har anledning til å foreta en slik justering. Videre har Linea i sin søknad sendt ut informasjon til berørte abonnenter om muligheter for lokal energiforsyning, med informasjon om at de ved ønske fra nettkundene vil innhente ekstern kompetanse for å vurdere hvilke løsninger som egner seg best på Gåsvær. RME vurderer at Lineas bidrag og plan for veiledning om omstilling til lokal energiforsyning til fritidsboligeierne, er i tråd med vilkårene i vedtaket fra NVE.
- (24) Avslutningsvis viser RME til vilkår 2 i NVEs vedtak om at nettanlegg og kraftledninger på Gåsvær skal fjernes innen ett år fra søknaden om avvikling av nettanlegget blir godkjent. RME stadfester at Linea plikter å fjerne nettanlegget i tråd med NVEs vedtak innen 23. oktober 2026, og at NVE har myndighet til å følge opp om vilkåret er overholdt.

3 Klagernes anførsler

- (25) Det ble inngitt fire klager på vedtaket, fra Herøy kommune, samt nettkundene A, B og C.
- (26) Klagerne har i det vesentlige anført:
- (27) Samtlige klagere mener Lineas søknad om avvikling ikke skal innvilges. Nettkunde B har bedt om at RMEs vedtak oppheves som ugyldig.
- (28) For det første anfører klagerne at det foreligger mangler ved RMEs vurdering av om vedlikeholdskostnadene er for store til å forsvare videre drift. I denne forbindelse påpekes det at RME ikke har tatt med kostnadene med å fjerne eksisterende infrastruktur i regnestykket. Videre påpekes det at Lineas beregnede reinvesteringskostnader er lagt til grunn av RME, uten at det er foretatt noen selvstendig vurdering av kostnaden ved å velge alternative løsninger. I denne forbindelse understrekes det at dagens strømbehov er betydelig lavere enn tidligere, og dette tilsier etter klagernes syn at det kan legges en ny sjøkabel med samme dimensjon som den eksisterende. Nettkunde C har lagt frem flere forslag til alternativ løsning. Nettkunde B har anført at vilkåret om at vedlikeholdskostnadene er for store til å forsvare videre drift, uansett ikke er oppfylt da det kreves at Linea viser til dokumenterte, og ikke bare anslåtte, kostnader.
- (29) For det andre anfører klagerne at RME ikke har foretatt en tilstrekkelig miljømessig eller samfunnsøkonomisk vurdering av konsekvensene av å innvilge søknaden om å avvikle strømmettet på Gåsvær. Klagerne viser til at avviklingen først og fremst vil føre til store kostnader for de nettkundene som mister strømforsyningen. En avvikling av nettanlegget vil også hindre verdiskapning i oppdretts- og fiskerieringen, samt undergrave arbeidet med å sikre bosetting, aktivitet og bærekraftig utvikling av øysamfunn som Gåsvær. Nettkunde C har påpekt at oppdrettsanleggene, som i dag driftes på dieselaggregat, etter hvert vil bli underlagt et elektrifiseringskrav fra myndighetene, jf. blant annet Norges miljømessige forpliktelser iht. Parisavtalen. Herøy kommune har også pekt på kulturarv og historie.
- (30) Nettkunde B anfører at det foreligger en rekke ugyldighetsgrunner som taler for at RMEs vedtak skal oppheves. I denne forbindelse viser nettkunde B til manglende utredning, feil rettsanvendelse av NVEs vedtak i 2015, manglende miljø- og klimaanalyse, uforholdsmessighet og manglende helhetsvurdering, i tillegg at vedtaket bygger på feil faktum og mangelfull bevisbedømmelse i vurderingen av spørsmålet om det er fastboende eller næringsvirksomhet på Gåsvær. Nettkunde B er uenig med RME når det legges til grunn at det ikke er noen fastboende på Gåsvær fordi alle boligene er registrert som fritidsboliger i matrikkelen. Nettkunde B viser til opplysninger fra Herøy kommune om at det er en person med folkeregistrert adresse på Gåsvær. Nettkunden mener at RME ikke har vurdert om det foreligger endrede forutsetninger siden vedtaket fra NVE i 2015, knyttet til nåværende fastboende, oppdrett, turisme og behov. Nettkunde B mener også RMEs vedtak er uforholdsmessig, og det er i denne forbindelse vist til at det er fastboende på øygruppen, i tillegg til kulturmiljø, næring, beredskap og klimakonsekvenser.
- (31) Herøy kommune viser til at etablering av egne energiløsninger vil medføre urimelige økonomiske byrder for den enkelte fritidsboligeier, og at det ikke er rimelig at et fåtall brukere skal bære kostnadene for infrastruktur som tidligere var fellesskapets ansvar. Nettkunde A og C anfører at engangskompensasjonen burde økes betraktelig for å eventuelt sikre etablering av alternativ strømforsyning. Nettkunde C påpeker at han det

siste året allerede har brukt ca. 50 000 kroner i diesel til aggregatet, siden Gåsvær har vært uten strøm.

4 Klagemotpartens anførsler

- (32) Klagemotparten har i det vesentlige anført:
- (33) Linea innga kommentar til klagerens anførsel i brev 10. desember 2025.
- (34) Linea påpeker innledningsvis at fritak fra leveringsplikten til Gåsvær ble gitt gjennom NVEs vedtak 13. april 2015, og at denne saken kun gjelder vurdering om vilkårene for faktisk avvikling av nettanlegget er oppfylt.
- (35) Linea viser til at de har dokumentert at sjøkabelen er overmoden for utskifting. Etter deres syn gir ikke reparasjon ikke tilstrekkelig forsyningssikkerhet. Linea viser til at kostnadsestimatet på ca. 33 millioner kroner er basert på erfaringstall for tilsvarende prosjekter, og at dette inkluderer alle relevante poster.
- (36) Videre bemerker Linea at de i perioden desember 2024 og april 2025 har vært i dialog med Herøy kommune og oppdrettsaktørene på Gåsvær. Formålet med dialogen var ifølge Linea å avklare om det forelå betalingsvilje for delfinansiering av ny strømforsyning til Gåsvær. Dette skal partene ikke ha ønsket, og Linea påpeker at oppdrettsanleggene selv har valgt å ikke etterspørre nettilknytning. Dersom det senere skulle vise seg at det er betalingsvillighet for ny strømforsyning til Gåsvær, vil Linea tilby dette gjennom enhver tids gjeldende anleggsbidragsregelverk.
- (37) For øvrig viser Linea til at fjerning av eksisterende infrastruktur følger direkte av NVEs vedtak og er en forutsetning for avvikling.

5 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (38) RME finner ikke grunnlag for endring av vedtaket, og i innstillingen 23. januar 2026 (RMEs ref. 202507413-50) kommenterer de kun det RME oppfatter som to nye anførsler.
- (39) RME viser til at det er nettselskapet som er ansvarlig for valg av nettløsning, og at nettselskapene gjennom reguleringen fra RME er gitt økonomiske insentiver til effektiv drift. RME mener at Lineas vurdering av reinvesteringskostnadene fremstår som rimelige, og at de samsvarer med kostnadsnivået rapportert til RME for tilsvarende komponenter.
- (40) Videre viser RME til at Linea allerede er gitt fritak fra leveringsplikten til Gåsvær i NVEs vedtak. Fritaket ble gitt på nærmere bestemte vilkår, og RME har i vedtaket 23. oktober 2025 vurdert om vilkårene er oppfylt. I forbindelse med NVEs vedtak ble det foretatt en vurdering av de samfunnsmessige konsekvensene av å innvilge søknad om fritak fra leveringsplikten. RME mener derfor de samfunnsmessige hensynene klagerne viser til allerede er vurdert.

6 Energiklagenemndas vurdering

- (41) Det nemnda skal ta stilling til er om vilkårene som NVE oppstilte i vedtak 13. april 2015 for at Linea kunne avvikle nettanlegget på Gåsvær, er oppfylte.

- (42) Flere av klagerne har anført at RME i sin vurdering av saken ikke har foretatt en tilstrekkelig samfunnsøkonomisk vurdering av konsekvensene av å innvilge søknaden om å avvikle strømmettet på Gåsvær. Innledningsvis finner nemnda det hensiktsmessig å poengtere at nemnda i denne saken ikke skal ta stilling til om Linea skal innvilges fritak fra leveringsplikt. NVE innvilget i vedtak 13. april 2015 Lineas søknad om fritak fra leveringsplikt til Gåsvær under nærmere gitte vilkår. Det nemnda skal ta stilling til er om disse vilkårene nå er oppfylt, og eventuelt om noen av nettkundene har krav på et frittstående anlegg iht. vedtakets vilkår 3a eller 3b.

Spørsmål 1: Er vedlikeholdskostnadene for store til å forsvare videre drift?

- (43) Etter NVEs vedtak vilkår 1, er følgende en forutsetning for at Linea skal få avvikle nettanlegget på Gåsvær:

«Når Helgeland Kraft AS mener at vedlikeholdskostnadene er for store til å forsvare en videre drift, skal dette dokumenteres og oversendes NVE for godkjenning.»

- (44) Det fremgår av NVEs vedtak at «kostnadene ved en reinvestering [må] veies opp mot fordelene ved å bevare den eksisterende kraftforsyningen». Hvor terskelen går, defineres ikke nærmere i vedtaket.
- (45) I den opprinnelige søknaden om fritak for leveringsplikt rapporterte Linea at det kostet cirka 9 millioner å erstatte sjøkabelen som forsyner Gåsvær, hvis den havarerer. Den totale investeringskostnaden ved nyetablering av ledninger og nettstasjoner ville i 2013 ifølge Linea utgjøre ca. 18 millioner kroner. De årlige reinvesteringskostnadene ble anslått av Linea til å utgjøre ca. 14,4 kr/kWh.
- (46) NVE foretok en egen kostnadsberegning ved reinvestering, og kom frem til at den totale reinvesteringskostnaden ville utgjøre ca. 17 millioner kroner. De årlige reinvesteringskostnadene ville dermed utgjøre ca. 12 kr/kWh. Dette var ti ganger høyere enn nettleien kundene betalte. NVE konkluderte med at reinvestering ville medføre høye kostnader. Nemnda forstår vedtaket slik at vedlikeholdskostnadene ved erstatning av sjøkabelen ville anses for store til å forsvare videre drift iht. NVEs vedtak.
- (47) Kabelen har nå havarert. Linea har ved tidligere brudd reparert kabelen til forsvarlig stand, men nettselskapet ser ikke lenger mulighet for dette. Nettselskapet viser til at reparasjon kun vil være en midlertidig løsning og at kostnadene ved omfattende reparasjoner heller ikke vil være samfunnsmessig rasjonelt. Anlegget har holdt over estimert levetid på ca. 50 år, og nemnda finner ikke grunnlag for å tvile på Lineas vurderinger når de konstaterer at sjøkabelen er overmoden for utskifting. Klagernes anførsel om at nettselskapet kunne skjøtet sammen kabelen slik som er gjort tidligere, fører ikke frem.
- (48) I søknaden fra Linea 17. mars 2025 om avvikling av nettanlegget, har Linea gjort et nytt estimat av reinvesteringskostnadene for hele nettanlegget. Regnestykket benytter de samme verdiene for beregning som NVE la til grunn i sitt opprinnelige vedtak. Ny sjøkabel er estimert til ca. 20 millioner kroner, og estimert total kostnad for reinvestering av hele nettanlegget er satt til ca. 34 millioner kroner. Det totale årsforbruket på Gåsvær er fortsatt 100 000 kWh. De årlige reinvesteringskostnadene vil etter dette regnestykket utgjøre ca. 24 kr/kWh.

- (49) Flere av klagerne anfører at utgiftene Linea legger til grunn for driften, er lite realistiske og ikke faktisk dokumenterte. Nemnda viser i denne sammenheng til at NVE i 2015 anså de anslåtte reinvesteringskostnadene på 17 millioner kroner som for høye til å forsvare videre drift. At kostnadene ved hver enkel utgiftspost har økt de siste ti årene, er ikke unaturlig. Linea har vist til at kravene er strengere i dag enn i 2015 og at det kreves ytterligere investeringer for å overholde krav til leveringskvalitet, sikkerhet og egne standarder. Nemnda kan ikke se at det foreligger konkrete holdepunkter som gir grunn til å tvile på beregningen av kostnadene Linea har lagt til grunn i søknaden. Nemnda ser uansett ikke de nye estimatene fra nettselskapet som avgjørende for resultatet i saken da kostnadsnivået som ble beregnet allerede i 2015 ble ansett som for høyt til å forsvare videre drift. Nemnda ser ingen holdepunkter for at kostnadene skulle være lavere i 2026.
- (50) Nemnda bemerker at kostnadene ved fjerning av kraftledninger, herunder sjøkabel og luftledning, er kostnader som etter vilkår 2 i NVEs vedtak, må påberegnes av Linea. I 2015 ble denne kostnaden satt til 800 000 kroner. Selv om Linea pådras utgifter ved fjerning av infrastrukturen, inngikk denne kostnaden i vurderingen da NVE i 2015 konkluderte med at kostnadsnivået var for høyt til å forsvare videre drift. Linea har også vist til at kostnadene ved avvikling erfaringsmessig vil dekkes av kabelens skrapverdi. Etter nemndas vurdering er det korrekt at kostnadene ikke inngår i den totale kostnadsoversikten i søknaden fra Linea om avvikling av nettanlegget. Anførselen til klagerne om at RME gjør feil i å ikke ta med kostnadene med å fjerne eksisterende infrastruktur i regnestykket, fører dermed ikke frem.
- (51) Nemnda vurderer at vedlikeholdskostnadene i forbindelse med forsyning til Gåsvær er for store til å forsvare videre drift, og at vilkår 1 i NVEs vedtak 13. april 2015 er oppfylt.

Spørsmål 2: Plikter Linea å sørge for en frittstående forsyning til fastboende?

- (52) Nemnda skal ta stilling til om det på tidspunktet for Lineas søknad om avvikling av nettanlegg 17. mars 2025, finnes fastboende på Gåsvær som utløser en plikt for Linea til å sørge for frittstående forsyning iht. NVEs vedtak fra 2015.
- (53) Nemnda viser til at fritak fra leveringsplikten er gitt av NVE i medhold av energiloven § 3-3. Som utgangspunkt har et nettselskap som er gitt områdekonsesjon etter energiloven § 3-2 plikt til å la kunder bli tilknyttet nettet og levere energi innenfor det området konsesjonen gjelder for, jf. energiloven § 3-3 første ledd. Av bestemmelsens andre ledd fremgår det at RME kan dispensere fra leveringsplikten «når særlige grunner tilsier det». I forarbeidene til energiloven, Ot.prp. nr. 43 (1989-1990) s. 88 fremgår det at «unntaksbestemmelsen kan kun komme til anvendelse når tilknytningen ikke med rimelighet kan etableres på vanlige betingelser. Dette kan være aktuelt ved tilknytning til fritidsbebyggelse, seteranlegg eller turisthytter». Fast bosetting og næringsvirksomhet er ikke listet opp som et av de mulige unntakene i forarbeidene.
- (54) I NVEs vedtak der Linea innvilges fritak fra leveringsplikten til Gåsvær, følger det av vilkår 3a at:

«Helgeland Kraft AS plikter å sørge for et frittstående anlegg til den fastboende slik at kraftforsyningen blir opprettholdt med tilstrekkelig kvalitet. Dersom det oppstår uforutsette feil på anlegget, plikter Helgeland Kraft AS å sørge for en midlertidig forsyningsløsning inntil en permanent løsning kommer på plass.»

- (55) Ved søknaden om avvikling av nettanlegget 17. mars 2025, er det uenighet mellom nettselskapet og de øvrige nettkundene om det på dette tidspunktet er fastboende på Gåsvær. Flere av klagerne anfører at det i dag bor minst en fastboende på Gåsvær, bosatt på øya Sør-Gåsvær. Linea mener på sin side at det ikke lenger bor fastboende på Gåsvær, og at de ikke plikter å forsørge noen av nettkundene på Gåsvær med et frittstående anlegg.
- (56) Spørsmålet for nemnda er hva som regnes som «fastboende» i henhold til vedtaket fra NVE.
- (57) NVE la i sitt vedtak i 2015 til grunn at Gåsvær hadde en fastboende bosatt på Øya Innerodden, i tillegg til to næringsvirksomheter og 27 fritidsboliger. NVE la til grunn rapporteringen fra nettselskapet, som viste til at det var en registrert husholdning på Gåsvær, mens resterende boliger var registrert som fritidsboliger. Den fastboende i 2015 var bosatt på øya Innerodden, [adresse]. Boligen på denne adressen er i matrikkelen registrert som bygningstype *111 enebolig* regulert for fast bosetting. De resterende boligene på Gåsvær er registrert som bygningstyper *161 hytter, sommerhus og lignende fritidsbygg* og *162 helårsbolig som benyttes som fritidsbolig*, og er regulert for fritidsbruk. Nettselskapets rapportering samsvarer med det som fremgår av matrikkelen, og nemnda legger til grunn at det i 2015 var matrikkelregistreringen som avgjorde hvem som ble ansett som «fastboende».
- (58) Matrikkelen er Norges offisielle eiendomsregister og inneholder grunnleggende opplysninger om eiendommer og bygninger, og skal blant annet inneholde opplysninger om «bygningstype», jf. forskrift av 26. juni 2009 nr. 864 om matrikkel (matrikkelforskriften) § 3 (1) bokstav b, jf. lov 17. juni 2005 nr. 101 om matrikkel (matrikkellova). Bygningstypen bygger på de materielle vedtak som er truffet av kommunen etter plan- og bygningsloven (pbl.), jf. § 11-7 nr. 2 og § 12-7. En boligeier er pliktig til å søke bruksendring ved «varig eller tidsbestemt bruksendring» eller «vesentlig utvidelse» av den bruken som følger av tillatelse eller lovlig etablert bruk, jf. pbl. § 20-1 bokstav d. Dette innebærer at nettkunder som benytter boligen i strid med dens lovlige bruk, plikter å søke om bruksendring. Å følge matrikkelen sikrer dermed at det kun er boliger som er regulert og tillatt brukt til fast bosetting, som også gis rettigheter i samsvar med dette. Ved å benytte matrikkelregistreringen som objektivt grunnlag for å skille fastboende fra fritidsboligeiere, mener nemnda at en sikrer likebehandling og ivaretar hensynet til sammenheng i regelverket.
- (59) En gjennomgang av praksisen fra RME viser at det sjeldent er uenighet mellom nettselskapet og nettkundene om hvorvidt det er tale om fast bosetting, fritidsboliger eller næringsvirksomhet. I en sak om fritak fra leveringsplikt (RME sak nr. 201902404), hadde nettselskapet klassifisert en bolig som fritidsbolig med den begrunnelse at forbruket var svært lavt, sesongbasert og at det ikke stod oppført noen med folkeregistrert adresse eller postadresse på adressen. På bakgrunn av disse omstendighetene fikk netteieren innvilget søknad om fritak fra leveringsplikt. Mens søknaden om fritak fra leveringsplikt var under behandling hos RME, ble boligen solgt videre til en person som ønsket å benytte boligen som helårsbolig. I den forbindelse kom det frem at boligen i matrikkelen egentlig var regulert for fast bosetting, ikke fritidsbeboelse. Kjøperen meldte deretter flytting til adressen. Da boligen var tatt i bruk som det den var regulert som, omgjorde RME sitt opprinnelige vedtak og valgte å klassifisere boligen i tråd med det som fremgikk av matrikkelen, altså en helårsbolig. Netteieren fikk dermed avslag på søknaden om fritak fra leveringsplikt.

- (60) Etter nemnda syn er matrikkelregistrering som helårsbolig, sammenholdt med hvorvidt boligen faktisk tas i bruk som helårsbolig, det mest objektive grunnlaget for å vurdere om Gåsvær i dag har fastboende. Regelen samsvarer med RMEs praksis, og sikrer likebehandling på tvers av regelverk.
- (61) Slik det fremgår av søknaden til Linea 17. mars 2025, er det ikke lenger registrert noen med folkeregistrert adresse eller postadresse på [adresse], hvor det ble lagt til grunn at det var fastboende i 2015. Det er heller ingen av de berørte nettkundene som viser til at de er fastboende på den aktuelle adressen, eller tar den i bruk på tilsvarende måte. Nemnda vurderer at boligen i dag ikke er i bruk som en helårsbolig med fast bosetting. Herøy kommune har i brev til RME bekreftet at det er en person som i henhold til Folkeregisteret er registrert med fast bostedsadresse på Gåsvær, men vedkommende bor ikke i boligen på Innerodden. Videre rapporterer Linea at det er 29 aktive fritidsboligabonnement på Gåsvær, og ingen av disse er tilknyttet bolig som er registrert som enebolig i matrikkelen. Etter nemndas vurdering plikter ikke Linea iht. NVEs vedtak i 2015 å sørge for et frittstående anlegg knyttet til [adresse].
- (62) Nemnda vurderer at det i dag heller ikke er andre fastboende på Gåsvær som Linea plikter å sørge for en frittstående forsyning til, iht. NVEs vedtak. Nemnda viser til at nettkunde D har inngitt merknader til nemnda, der hun opplyser at hun bor og er folkeregistrert på en annen adresse som per i dag er registrert som fritidsbolig i matrikkelen. Hun har også opplyst at hun siden tidlig 2000-tallet har hatt ønske om å få fritidsboligen omregulert til helårsbolig, men nemnda er ikke gjort kjent med at det er tatt faktiske skritt for å endre registreringen av matrikkelen. Det fremgår av Prop. 164 L (2015-2016) s. 22 at Folkeregisteret ikke stiller krav til registrering av bosted kun kan skje til offisielle boligadresser. Folkeregisteret tar heller ikke hensyn til hva boligen er regulert som etter matrikkelen og hvorvidt boligen faktisk er godkjent for varig opphold. En kategorisering av fastboende og fritidsboligeiere basert på Folkeregisteret kunne medføre at nettkunder får rettigheter ut ifra en kategorisering som strider med regional og kommunal regulering. Nemnda bemerker også at det i denne sammenheng er over 10 år siden Linea fikk innvilget fritak fra leveringsplikt. Eventuelle fritidsboligeiere som har ønsket å bruke eiendommen til helårsbruk, har dermed hatt svært god tid til å søke omregulering hos kommunen slik at boligene kunne blitt godkjent for fast bosetting og varig bruk.
- (63) Nemnda har etter dette kommet til at det på tidspunktet for Lineas søknad om avvikling av nettanlegg 17. mars 2025, ikke finnes fastboende på Gåsvær som utløser en plikt for Linea til å sørge for frittstående forsyning iht. NVEs vedtak fra 2015.

Spørsmål 3: Plikter Linea å sørge for en frittstående forsyning til næringsvirksomhet?

- (64) I vedtaket om fritak fra leveringsplikt presiserer NVE i vilkår 3b at

«Hvis det er næringsvirksomhet på Gåsvær på det tidspunkt nettilknytningen blir avviklet må Helgeland Kraft AS sørge for en frittstående forsyning også til disse».

- (65) Neste spørsmål nemnda skal ta stilling til er dermed om det eksisterer næringsvirksomhet på Gåsvær som utløser en plikt for Linea til å etablere frittstående forsyning iht. vedtaket fra NVE.
- (66) Ved vedtaket om fritak fra leveringsplikt i 2015 var det to registrerte næringsdrivende på Gåsvær: Telenor og næringsvirksomhet B. Linea rapporterer at det ikke er noen aktive

næringsvirksomheter i dag, kun en lavforbrukskunde (Telenor) som er registrert med strømabonnement på Gåsvær. Telenor har ikke påklaget RMEs vedtak og har heller har ikke inngitt merknader i saken.

- (67) Klagerne viser til at det ligger to store oppdrettsanlegg utenfor Gåsvær. I tillegg er det i høringsuttalelsene en som hevder han driver yrkesfiske med base på Gåsvær. Nemnda er ikke forelagt dokumentasjon på at disse benytter strømtilførselen på Gåsvær som tilknyttet næringsvirksomhet. Klagerne har presisert at disse vil kunne ha behov for strømtilførsel i fremtiden, og at Linea derfor plikter å forsyne disse med et frittstående anlegg.
- (68) Når NVE i vedtaket om fritak fra leveringsplikt skriver at Linea plikter å sørge for et frittstående anlegg *hvis* det er næringsvirksomhet på det tidspunkt nettilknytningen blir avviklet, forstår nemnda det som et spørsmål om det på tidspunktet for avviklingen eksisterer næringsvirksomhet bak eksisterende tilknytningspunkter. Det følger av grunnleggende forvaltningsrettslige prinsipper at vurderingen skal ta utgangspunkt i de faktiske forholdene slik de foreligger på vedtakstidspunktet. Mulig fremtidig næringsvirksomhet uten ytterligere dokumentasjon faller utenfor.
- (69) Utover dokumentasjonen fra nettselskapet er det for nemnda ikke forelagt dokumentasjon på at det finnes annen næringsvirksomhet enn Telenor som benyttet strømtilførselen på Gåsvær ved tidspunktet for kabelbruddet. Anførselen til klagerne om at det eksisterer andre næringsdrivende med krav på frittstående anlegg, fører dermed ikke frem.
- (70) Linea hevder at Telenor ikke lenger har behov for strømtilførsel. Ved opprinnelig søknad om fritak fra leveringsplikten, forsynte anlegget til Telenor kun ett aktivt fasttelefoniabonnement med et årsforbruk på 600 kWh per år. I forbindelse med søknaden om avvikling av nettanlegget på Gåsvær viste Linea til at Telenor tidligere har uttrykt mulighet og planer for overgang til mobiltelefoni uten behov for strømforsyning. Fasttelefoni over kobbernettet er i dag faset ut, og Linea rapporterer om at abonnementet har et svært lavt forbruk. Telenor har verken besvart Lineas henvendelser vedrørende behov for fortsatt strømforsyning eller inngitt hørings svar i saken for RME. Dette tilsier at Telenor ikke lenger har behov for strømtilførsel, og samfunnsøkonomiske hensyn tilsier at Linea ikke burde være pliktig til å opprettholde lokal strømforsyning til næringsvirksomhet som ikke lenger har behov for det. Nemnda vurderer derfor at Linea ikke plikter å sørge for lokal strømforsyning til Telenor.

Spørsmål 4: Hvor mye plikter Linea å utbetale i engangskompensasjon for bidrag til omstilling til lokal energiforsyning?

- (71) Det fremgår av vilkår 4 i NVEs vedtak at Linea plikter å utbetale 50 000 kroner som et bidrag til omstilling til lokal energiforsyning, til hver av de øvrige kundene som ikke har krav på frittstående strømtilførsel. Linea skriver i sin søknad 17. mars 2025 at nettselskapet har funnet det rimelig å KPI-justere beløpet. Linea vil derfor utbetale en kompensasjon på 65 000 kroner til hver nettkunde på Gåsvær. Klagerne anfører imidlertid at denne summen er for lav sammenlignet med de faktiske kostnadene hver enkelt nettkunde vil få med å omstille fritidsboligen for alternativ strømforsyning.
- (72) Nemnda viser til at energiloven § 3-3 ikke stiller eksplisitt krav om kompensasjon for nettkundene dersom nettselskapet får fritak fra leveringsplikten. I praksis varierer det hvor mye det enkelte nettselskap tilbyr nettkundene som kompensasjon ved avvikling av

strømforsyning. NVE stadfestet i 2015 Lineas plikt til å utbetale kompensasjon til berørte fritidsboligeiere på Gåsvær. NVE mente da at engangskompensasjonen på 50 000 kroner per nettkunde ville være et tilstrekkelig bidrag til at de 27 fritidsboligeierne alene eller samlet kunne investere i alternative forsyningsløsninger av tilstrekkelig kvalitet. Det ble vist til at det samlede årlige forbruket for Gåsvær lå på 100 000 kWh. Det årlige forbruket for fritidsboligeierne varierte mellom ca. 100 kWh til 11 000 kWh, og de fleste kundene hadde et forbruk mellom 1000 og 4000 kWh.

- (73) NVEs vedtak stiller ikke krav om at nettselskapet skal justere beløpet i henhold til konsumprisindeks (KPI), og det er dermed beløpet på 50 000 kroner som i utgangspunktet utgjør nettkundenes kompensasjon ved avvikling av nettanlegget. Linea har likevel tilbudt KPI-justering av beløpet og det er kompensasjon fra nettselskapet på 65 000 kroner som er lagt til grunn ved RMEs vedtak om godkjenning den 23. oktober 2025.
- (74) Ved søknaden om avvikling av nettanlegget 17. mars 2025, viser Linea til at de 29 fritidsboligeierne de siste årene har hatt et samlet årsforbruk på ca. 100 000 kWh. Nemnda anser omstendighetene i dag som tilnærmet like som for 10 år siden. Nettkundene på Gåsvær vil ha i underkant av 2 millioner kroner til et felles anlegg for alternativ strømforsyning, skulle de velge å gå sammen om en felles løsning. Som Linea også påpeker i søknaden, har alternative energiforsyningsløsninger hatt store teknologiske fremskritt de siste årene, noe som tilsier at nettkundene kan få enda bedre løsninger i dag for solkraft, vindkraft, samt batterilagring. Nemnda bemerker at Linea i tråd med vilkår 4 i NVEs vedtak plikter å veilede og koordinere arbeidet med omstilling til lokal energiforsyning, dersom fritidsboligeierne ønsker det. Linea plikter da å utarbeide en plan for veiledning senest seks måneder etter endelig vedtak, og denne planen skal oversendes RME for godkjenning.
- (75) Nemnda finner ikke grunnlag for å slå fast at engangskompensasjonen til fritidsboligeierne er satt for lavt. Nemnda viser til at en slik kompensasjon vil kunne dekke store deler av kostnaden ved alternativ strømforsyning, men den er ikke nødvendigvis ment å dekke alle kostnader. Kostnadene vil variere med hvilken løsning som velges, dimensjoneringen av anlegg og hvorvidt det utarbeides fellesløsninger.
- (76) Nemnda har i denne saken tatt stilling til om vilkårene for å avvikle nettanlegget på Gåsvær er oppfylt, i henhold til NVEs vedtak 13. april 2015. Spørsmålene nemnda har behandlet er om vedlikeholdskostnadene er for store til å forsvare videre drift, om Linea plikter å sørge for frittstående forsyning til fastboende eller næringsvirksomhet, samt hvor mye Linea plikter å utbetale i engangskompensasjon som bidrag til omstilling til lokal energiforsyning.

7 Vedtak

- (77) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Bergen, 9. juni 2026

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Tormod Anders Sletten
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur